

ACTINOMYCES, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Wordt standaard ingezet bij fluor bij IUD (intra-uterine device), abscessen in KNO-gebied en in de tractus genitalis
Materiaal:	Pus, punctaat
Wijze van insturen:	Steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	10 dagen

ADENO-VIRUS, VIROLOGIE

Algemeen:	Het Adeno-virus is een DNA-virus zonder envelop. Het veroorzaakt voornamelijk aandoeningen aan de ademhalingswegen, de conjunctiva en het darmkanaal; er zijn meer dan 40 typen bekend
Materiaal:	Keelwat, oogwat, sputum, feces
Wijze van insturen:	Wat in virus transport medium (VTM), steriele (feces) container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Een Adeno-virusisolaat wordt gemengd met antistoffen tegen de 5 in Nederland meest (80%) voorkomende Adeno-virustypen (1, 2, 3, 5 en 7). Vervolgens wordt dit mengsel in een celkweekstelsel gebracht. Het al dan niet ontstaan van CPE geeft aan van welk, met het antistof corresponderende virustype sprake is. De typering wordt i.v.m. het niet meer verkrijgbaar zijn van de antistoffen alleen nog bij hoge uitzondering uitgevoerd.

ADENO-VIRUS EN ROTA-VIRUS, VIROLOGIE

Algemeen:	Rota-virus en Adeno-virus type 40/41 zijn bekend als diarree- en gastro-enteritis verwekkers, voornamelijk bij kinderen en bij ouderen m.n. in epidemische situaties. Infectie kan resulteren in een ernstige ziekte met dehydratie en elektrolytstoring
Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	Fecescontainer
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)

Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	Dagdeel
Bijzonderheden:	Bij diarree op kinderleeftijd < 6 jaar, bij epidemiologisch onderzoek

AEROMONAS SPP., BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aeromonaden zijn Gram-negatieve bacteriën die behoren tot de Vibrionaceae familie. Aeromonaden kunnen gastro-enteritis veroorzaken met twee presentatievormen: een op cholera gelijkende ziekte met waterdunne diarree en één met bloed- en slijmbijmenging. Meestal is het verloop van de diarree self-limiting en mild. In enkele gevallen kan het weken duren
Materiaal:	<u>Dunne feces</u>
Wijze van insturen:	Fecescontainer. Minimale hoeveelheid 1 gram
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	2 – 5 werkdagen

ALGEMEEN BACTERIOLOGISCH ONDERZOEK, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Het kwalitatief kweken en determineren van (mogelijk) pathogene micro-organismen bij patiënten met infecties van huid en weke-delen, infecties van botten en gewrichten, oorinfecties, infecties van sinussen, ooginfecties, empyema, peritonitis, ontsteking van de galblaas, lever en galwegen en weefsels en organen van overleden patiënten
Materiaal:	Pussen, punctaten, weefsels en uitstrijken
Wijze van insturen:	Steriele container, vacutainer, Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	2 tot 5 dagen
Bijzonderheden:	Zonder vermelden van klinische gegevens is een zinvolle en betrouwbare interpretatie van de kweek niet mogelijk

ALTERNARIA (SCHIMMEL), SEROLOGIE

Algemeen:	Kan onderhuidse mycosen veroorzaken
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

AMOEBEN, SEROLOGIE

Algemeen:	Serologie is alleen zinvol bij verdenking extra-intestinale amoebiasis
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Fecesonderzoek d.m.v. TFT uitvoeren

ARBO-VIRUSSEN; SEROLOGIE

Algemeen:	Tot deze grote groep behoren o.a. West-Nilevirus, Japans Encefalitisvirus, tekenbeet Encefalitis-virus
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Op afspraak i.o.m. arts-microbioloog en referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (WHO Referentiecentrum voor Arbovirus en Haemorrhagische koortsvirus; Erasmus MC Rotterdam)

ARENA-VIRUSSEN; SEROLOGIE

Algemeen:	Hiertoe behoren o.a. Lassavirus en Lymphocyttaire Choriomeningitisvirus (LCM)
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis

Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Op afspraak i.o.m. arts-microbioloog en referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (WHO Referentiecentrum voor Arbovirus en Haemorrhagische koortsvirus, Erasmus MC Rotterdam)

ASPERGILLUS FUMIGATUS, SEROLOGIE

Algemeen:	Ter bevestiging van een invasieve aspergillose kan Aspergillus-antigeen worden aangetoond. Antigeenspiegels fluctueren en dienen meerdere malen te worden bepaald
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	In overleg met arts-microbioloog

AST (ANTI-STREPTOLYSINETITER), SEROLOGIE

Algemeen:	Streptolysine O is een enzym dat door de meeste groep A Streptokokken geproduceerd wordt. Dit enzym is een van de vele antigenen van Streptokokken dat een antistofproductie bij geïnfecteerde patiënten opwekt. Streptokokken behoren tot de belangrijkste en meest voorkomende ziekteverwekkers bij de mens. Tot de complicaties van groep A Streptokokken-infecties behoren het acuut gewrichtsreuma en de acute glomerulonefritis
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Minimaal 1 x per week
Onderzoeksduur:	1 werkdag. Wordt uitgevoerd door de afdeling klinische chemie (ADC)
Bijzonderheden:	Vooraf het beloop van de AST is van betekenis. Bij Streptokokken-infecties kan anti-DNAse B aanvullende informatie geven.

BARTONELLA HENSELAE (KATTENKRABZIEKTE), SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van IgM- en IgG-antilichamen in bloed van patiënten, verdacht van een infectie met <i>Bartonella henselae</i> (Kattenkrabziekte)
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

BARTONELLA HENSELAE (KATTENKRABZIEKTE), MOLECULAIRE DETECTIE

Algemeen:	Aantonen bacterieel DNA in weefselbiopten (lymfeklier) van patiënten, verdacht van een infectie met <i>Bartonella henselae</i>
Materiaal:	Middels biopsie verkregen lymfeklierweefsel
Wijze van insturen:	Steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Wordt opgestuurd naar referentielaboratorium te Tilburg NL
Onderzoeksduur:	2-4 weken

BLOED, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen van micro-organismen in bloed. Na positieve kweek volgt determinatie en resistentiebepaling
Materiaal:	2 x 10 ml bloed in aëroob en anaëroob medium Bij kleine kinderen zoveel als verkregen kan worden. Bij klein volume alleen aërobemedium gebruiken
Wijze van insturen:	Bloedkweekflesjes
Bewaarcondities tot transport:	Direct insturen of bewaren bij kamertemperatuur
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	5 dagen
Bijzonderheden:	Bij verdenking op endocarditis dit apart vermelden i.v.m. langere incubatietijd. Indien de toestand van de patiënt empirisch starten van antibiotica noodzakelijk maakt (bij sepsis, meningitis) kunnen 2-3 bloedkweken kort na elkaar, vóór het toedienen van antibiotica, worden afgenomen.

BOF, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van antistoffen in bloed van patiënten verdacht van een glandula parotis (speekselklier) infectie door het Bof-virus
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed. Serumpaars: eerste monster minimaal 10 dagen na eerste ziektedag en tweede monster minimaal twee weken na het eerste monster
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

BOF, VIROLOGIE

Algemeen:	Het aantonen en typeren van Bof-virusantigenen in celkweek
Materiaal:	Liquor en neus-/keeluitstrijk
Wijze van insturen:	Liquorbuis, swab in virus transportmedium (VTM)
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

BORDETELLA (PARA)PERTUSSIS (KINKHOEST), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Door systematische immunisatie bij jonge kinderen komt kinkhoest in Nederland veel minder vaak voor dan vroeger. Bordetella parapertussis en bronchosepticum worden soms gekweekt bij patiënten met acute luchtweginfecties die op kinkhoest lijken
Materiaal:	Een uitstrijk van de achterwand van de neus-keelholte
Wijze van insturen:	Flexibele wattendrager in transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	7 werkdagen

BORDETELLA (PARA)PERTUSSIS (KINKHOEST), SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van IgG-antistoffen tegen pertussistoxine in bloed van patiënten verdacht van een Bordetella pertussis-infectie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis

Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

BORDETELLA (PARA)PERTUSSIS (KINKHOEST) MOLECULAIRE DETECTIE, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen van Bordetella (para)pertussis-DNA
Materiaal:	Droge diepe neusuitstrijk van achterste nasopharynxwand
Wijze van insturen:	Draadwat
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

BORRELIA BURGDORFERI (LYME-ZIEKTE), SEROLOGIE

Algemeen:	Lymeborreliose wordt veroorzaakt door de Borrelia burgdorferi sensu stricto, B. afzelii en G. garinii. De spirocheet wordt (meestal in de zomer) overgebracht door geïnfecteerde teken. De ziekte uit zich in verschillende stadia. In 80% van de gevallen is erythema migrans (huiduitslag < 5 cm op de plek van de tekenbeet) het enige symptoom; serologie is dan niet geïndiceerd. Andere huidafwijkingen zijn o.a. lymfocytoom en ACA (Acrodermatitis Chronica atrophicans). Neuroborreliose wordt meestal gekenmerkt door neurologische symptomen en pleiocytose in de liquor met specifieke IgG-antistofproductie. Bij Lyme-arthritis is bij > 99% specifiek IgG aantoonbaar. Bij Lyme-carditis ziet men geleidingsstoornissen en bij > 80% specifieke IgG- en IgM-antistoffen. Lymeborreliose is met name in de vroegere stadia van de ziekte goed te behandelen met antibiotica
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, liquor (<u>altijd</u> in combinatie met serum)
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Zonodig confirmatie d.m.v. immunoblot na telefonisch overleg

BRUCELLA (ZIEKTE VAN BANG), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Brucellose is een zoönose. Ongepasteuriseerde melkproducten en dierlijke weefsels zoals uterus en placenta kunnen besmet zijn
Materiaal:	Bloed, beenmerg, weefsel(vocht)
Wijze van insturen:	Beenmerg, weefsel(vocht) in steriele container, 2 x 10 ml bloed in aëroob en anaëroob medium (BactAlert flesjes)
Bewaarcondities tot transport:	Zo snel mogelijk insturen
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	6 weken
Bijzonderheden:	Extra veiligheidsmaatregelen nodig bij het inzetten Meerdere kweken afnemen omdat het organisme moeizaam te kweken is

BRUCELLA (ZIEKTE VAN BANG), SEROLOGIE

Algemeen:	Brucellose is een zoönose. Ongepasteuriseerde melkproducten en dierlijke weefsels zoals uterus en placenta kunnen besmet zijn
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

CAMPYLOBACTER SPP., BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Campylobacter jejuni is de meest voorkomende veroorzaker van bacteriële gastro-enteritis. Vooral kip (-producten) vormt een bron van infectie. In ernstige gevallen kan behandeling plaatsvinden met clarithromycine of ciprofloxacin. Campylobacter coli en C. lari komen slechts zelden voor
Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	Fecescontainer
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	2 – 5 werkdagen
Bijzonderheden:	Meestal verloopt deze infectie “self-limiting”

CAMPYLOBACTER JEJUNI, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen IgM- en IgG-antistoffen tegen Campylobacter. Antistoffen kunnen voorkomen bij patiënten met reactieve artritis en bij het syndroom van Guillain-Barré
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Zo snel mogelijk insturen
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

CAPD (CONTINUE AMBULANTE PERITONIAAL DIALYSE), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen van micro-organismen in de spoelvloeistof na peritoniaaldialyse
Materiaal:	Spoelvloeistof
Wijze van insturen:	Zak met dialysaat (zo spoedig mogelijk)
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	5 dagen

CHLAMYDIA PNEUMONIAE, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen antistoffen in bloed van patiënten verdacht voor een (doorgemaakte) Chlamydia pneumoniae-infectie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Streeklaboratorium voor de Volksgezondheid te Tilburg)
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Kruisreactiviteit met andere Chlamydia-species (C. trachomatis, C. psittaci) is mogelijk

CHLAMYDIA PNEUMONIAE (MOLECULAIRE DETECTIE), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen bacterieel DNA in het sputum of een uitstrijk van de achterste neus-keelholte van patiënten die verdacht worden van een infectie met Chlamydia pneumoniae
Materiaal:	Sputum of een uitstrijk van de achterwand van de neus-keelholte
Wijze van insturen:	Steriele container, of een flexibele wattendrager in transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

CHLAMYDIA PSITTACI , SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van IgM- en IgG-antistoffen in bloed van patiënten verdacht van een (doorgemaakte) ornithose/psittacose (papegaaizenziekte) infectie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken
Bijzonderheden:	Kruisreactiviteit met andere Chlamydia-species (C. trachomatis, C. pneumoniae) is mogelijk

CHLAMYDIA PSITTACI, MOLECULAIRE DETECTIE

Algemeen:	Aantonen bacterieel DNA in het sputum of een uitstrijk van de achterste neus-keelholte van patiënten die verdacht worden van een infectie met Chlamydia psittaci, bij een duidelijke relatie met vogels
Materiaal:	Sputum of een uitstrijk van de achterwand van de neus-keelholte
Wijze van insturen:	Steriele container, of een flexibele wattendrager in transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Rotterdam)
Onderzoeksduur:	2-4 weken

CHLAMYDIA TRACHOMATIS, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen IgG-antistoffen tegen membraan eiwitten van Chlamydia trachomatis
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed

Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	De Chlamydia trachomatis IgG-test wordt uitgevoerd indien aangevraagd door een reumatoloog of gynaecoloog om oorzaken voor bepaalde aandoeningen al dan niet uit te sluiten. Diagnostisch heeft deze test geen waarde, omdat hij niet differentieert tussen een al dan niet actieve infectie. Overleg met arts-microbioloog indien het om een andere aanvrager gaat Kruisreactiviteit met andere Chlamydia-species (C. psittaci, C. pneumoniae) is mogelijk

CHLAMYDIA TRACHOMATIS SEROVAR L1, L2 OF L3 (LYMFOGRANULOMA VENEREUM = LGV), VIROLOGIE

Algemeen: :	Genotypisch onderzoek op materiaal van patiënten met positieve Chlamydia trachomatis-PCR en verdenking op LGV
Materiaal:	Uitstrijk uit ulcus bodem
Wijze van insturen:	Speciale Chlamydia-afnameset of urine in een steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Zo spoedig mogelijk inzenden, na overleg met arts-microbioloog
Frequentie:	PCR-positief materiaal wordt doorgestuurd naar Erasmus MC Rotterdam
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Wordt alleen doorgestuurd indien PCR positief voor Chlamydia trachomatis in combinatie met de patiëntengegevens en i.o.m. de arts-microbioloog

CHLAMYDIA TRACHOMATIS, MOLECULAIRE DETECTIE

Algemeen:	Aantonen bacterieel DNA in de cervix of urethra van patiënten die verdacht worden van een infectie met Chlamydia trachomatis
Materiaal:	Een uitstrijk van het endocervicale deel van de vagina of de urethra. Als alternatief kan de eerste fractie van de ochtendurine worden gebruikt.
Wijze van insturen:	Speciale Chlamydia-afnameset of de urine in een steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	2-3 maal per week

Onderzoeksduur:	2 werkdagen
Bijzonderheden:	Het inzenden van een uitstrijk heeft, doordat daar veel meer cellen inzitten, nog steeds de voorkeur boven het inzenden van een urine

CLADOSPORIUM (SCHIMMEL), SEROLOGIE

Algemeen:	Kan onderhuidse mycosen veroorzaken
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

CORYNEBACTERIUM (PSEUDO) DIFTERIAE, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Gram-positief staafje, imponeren als Chinese lettertekens of in pallisadevorm gelegen
Materiaal:	Neus, keel, wond
Wijze van insturen:	Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	3-5 dagen
Bijzonderheden:	C. (pseudo)difteriae kan m.n. in tropische landen ook huidulcera veroorzaken

COXIELLA BURNETI, SEROLOGIE

Algemeen:	Coxiella burneti, de veroorzaker van Q-koorts, is een Rickettsia, een kleine kokkobacillaire Gram-negatieve staaf die alleen intracellulair groeit. Luizen, vlooien en mijten zijn de vectoren, het dierreservoir bestaat uit vee. Besmetting met Coxiella vindt alleen aërogeen plaats
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken

COXSACKIE B-VIRUSSEN, VIROLOGIE

Algemeen:	Coxsackie B-virussen behoren tot de Entero-virusgroep, en veroorzaken o.a. pleurodynie, meningitis, cardiale infecties en hand-, voet- en mondziekte
Materiaal:	Feces, keel, liquor
Wijze van insturen:	Feces container, keelwat in Virus transport medium (VTM), liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken
Bijzonderheden:	Verschillende serotypes geven verschillende klinische beelden

COXSACKIE B-VIRUSSEN, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van acute Coxsackie B-virusinfecties door kweek i.c.m. serologisch onderzoek. Op indicatie kunnen direct de antistoftiters worden bepaald in een serumpaars m.b.v. teststammen (Coxsackie B1 t / m 6)
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, serumpaars; eerste monster minimaal 10 dagen na eerste ziektedag en tweede monster minimaal twee weken na het eerste monster
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Op afspraak)
Onderzoeksduur:	> 3 weken
Bijzonderheden:	Entero-virussen behoren tot de Picornaviridae. Dit zijn kleine enkelstrengs RNA-virussen. Binnen het genus Entero-virus zijn enkele subgroepen te onderscheiden waaronder: Poliomyelitis-virus, Coxsackie-virus en ECHO-virus, zie ook Entero-virus, kweek en moleculaire detectie

CRYPTOCOCCUS NEOFORMANS, MYCOLOGIE

Algemeen:	Cryptococcus neoformans is een gist met een kapsel. Komt wereldwijd voor in aarde. Besmetting gaat via inhalatie van aërosol en is niet overdraagbaar van mens tot mens. Na een primaire, vaak asymptomatische luchtweginfectie, dissemineert het micro-organisme
------------------	---

waarbij meningitis de meest voorkomende en de meest serieuze complicatie is. Komt voornamelijk voor bij immuungecompromitteerde patiënten (HIV)

Materiaal:	Liquor, sputum, pus
Wijze van insturen:	Liquorbuis, steriele container, vacutainer
Bewaarcondities tot transport:	Kamertemperatuur, direct inzenden
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	Preparaat: 1 werkdag, kweek: 1 week

CRYPTOSPORIDIUM, PARASITOLOGIE

Algemeen:	Cryptosporidia kunnen bij mensen met een normaal immuunsysteem maar vooral bij AIDS-patiënten en jonge kinderen waterdunne diarree veroorzaken
Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	TFT-set
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 werkdagen

CYCLOSPORA, PARASITOGIE

Algemeen:	Cyclospora kunnen vooral na verblijf in de tropen waterdunne diarree veroorzaken m.n. bij immuundeficiënte patiënten
Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	TFT-set
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 werkdagen

CYSTICERCOSE, SEROLOGIE

Algemeen:	Klinisch beeld dat wordt veroorzaakt door ontwikkeling van tussengastheerstadium van <i>T. solium</i> in spieren, huid of hersenen bij de mens
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, evt. liquor bij neurocysticercose
Wijze van insturen:	Stolbuis, liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)

Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Altijd gelijktijdige T. solium darminfectie uitsluiten d.m.v. fecesonderzoek

CYTOMEGALO VIRUS, SEROLOGIE

Algemeen:	Cytomegalovirus (CMV), behorend tot de Herpesvirussen, kan een uitgebreid aantal klinische verschijnselen veroorzaken. De ernst van de aandoening hangt echter in grote mate af van de immunestatus van de patiënt. In de meeste gevallen van een CMV-infectie is er geen sprake van symptomen maar de infectie kan overgaan in een latente fase waardoor er een bron van infectieus virus ontstaat. Bij personen boven de 30 jaar kan in 40-90% van de gevallen CMV-antistoffen aangetoond worden. Bij personen met een gestoord immuunsysteem veroorzaakt een CMV-infectie echter grote problemen. Daarnaast is CMV de meest voorkomende oorzaak van congenitale infecties
Materiaal:	Serum 2 ml of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	1 werkdag
Bijzonderheden:	Door kruisreactiviteit kunnen CMV-antistofbepalingen vals-positief zijn bij positieve EBV-serologie

CYTOMEGALO VIRUS (CMV), VIROLOGIE

Algemeen:	Cytomegalo Virus is een DNA-bevattend Herpes-virus dat wijdverbreid voorkomt. Infecties komen intra-uterien en perinataal voor
Materiaal:	Speeksel, vruchtwater, urine , weefsel, buffycoat, keelwat in Virus transport medium (VTM)
Wijze van insturen:	Steriele container (sputumpotje), stolbloed, keelwat in Virus transport medium (VTM)
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

Bijzonderheden: Bij verdenking congenitale CMV dient in de eerste levensweek urine en speeksel te worden ingestuurd

CYTOMEGALO VIRUS, MOLECULAIRE DETECTIE (CMV)

Algemeen: Moleculaire detectie van CMV is vooral van belang bij patiënten met een sterk verzwakt immuunsysteem (AIDS, transplantatiepatiënten) waarbij het aantal virusdeeltjes per milliliter plasma bepalend is voor de ernst van de aandoening

Materiaal: Ontstold bloed

Wijze van insturen: EDTA-buis

Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)

Frequentie: Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium

Onderzoeksduur: 2-4 weken

Bijzonderheden: Altijd in overleg met de dienstdoende arts-microbioloog aanvragen

DARMPATHOGENEN, BACTERIOLOGIE

Algemeen: : Aantonen infectie met bacteriële darmpathogenen: Salmonella-, Shigella-, Yersinia-, Campylobacter, Aeromonas- en Plesiomonas spp.

Materiaal: Feces, urine, bloed

Wijze van insturen: Fecescontainer, urinecontainer, bloedkweekflesjes

Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk

Frequentie: Alle werkdagen

Onderzoeksduur: 2-5 werkdagen

Bijzonderheden: Zie ook Campylobacter, Aeromonas, Plesiomonas; kweek

DENGUE-VIRUS, SEROLOGIE

Algemeen: Serologische diagnostiek voor het vaststellen van een acute infectie dan wel een doorgemaakte infectie

Materiaal: 2 ml serum of 5 ml stolbloed, serumpaar; eerste monster minimaal 10 dagen na eerste ziektedag en tweede monster minimaal twee weken na het eerste monster

Wijze van insturen: Stolbuis

Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)

Frequentie: dagelijks
Onderzoeksduur: < 1 week

DIFTERIE-, TETANUS- EN POLIO-VIRUS, SEROLOGIE

Algemeen: Antistoffen tegen eiwit/toxine-antigeen van Polio-virus type 1, 2 en 3, Difterie en Tetanus zijn in patiëntenserum aantoonbaar na succesvolle vaccinatie en geven een indruk van de immunstatus van de patiënt

Materiaal: Ongevaccineerd: serumpaars; 2 ml serum of 5 ml stolbloed vóór vaccinatie en 3 weken na vaccinatie
Gevaccineerd: 2 ml serum of 5 ml stolbloed. Indien antistoftiter onder beschermend niveau opnieuw vaccinatie. Herhaal 3 weken na vaccinatie het onderzoek onder vermelding van "tweede monster"

Wijze van insturen: Stolbuis

Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)

Frequentie: Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (RIVM)

Onderzoeksduur: 2-4 weken

Bijzonderheden: Immunstatusonderzoek

ECHINOCCUS SPP. SEROLOGIE

Algemeen: Zoönotische infectie veroorzaakt door hondenlintworm

Materiaal: 2 ml serum of 5 ml stolbloed

Wijze van insturen: Stolbuis

Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)

Frequentie: Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (RIVM)

Onderzoeksduur: 2-4 weken

Bijzonderheden: Altijd gelijktijdige Echinoccusspp. darminfectie uitsluiten d.m.v. fecesonderzoek

ECTOPARASieten (LUIZEN, MIJTEN, MADEN EN TEKEN), PARASITOLOGIE

Algemeen: Hoewel macroscopisch zichtbaar horen Ectoparasieten bij de microbiologie

Materiaal: Ectoparasiet

Wijze van insturen: Container

Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)

Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	1 werkdag

ENTAMOEBIA HISTOLYTICA, SEROLOGIE

Algemeen:	Serologie is alleen zinvol bij verdenking extra-intestinale amoebiasis
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (RIVM)
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Bij amoebendysenterie fecesonderzoek d.m.v. TFT uitvoeren

ENTEROVIRUS, SEROLOGIE

Algemeen:	Entero-virussen behoren tot de picornaviridae. Dit zijn kleine enkelstrengs RNA-virussen. Binnen het genus Entero-virus zijn enkele subgroepen te onderscheiden waaronder: Poliomyelitis-virus, Coxsackie-virus en ECHO-virus Indien de Entero-viruskweek positief is, wordt een serumpaars gevraagd. Hierin worden de antistoftiters bepaald tegen het geïsoleerde virus.
Materiaal:	Serum 2 ml (of 5 ml stolbloed)
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken
Bijzonderheden:	Denk bij patiënten met de ziekte van Bornholm, of pericarditis aan Coxsackie B-virus

ENTEROVIRUS, VIROLOGIE

Algemeen:	Enterovirussen omvat de groep Poliovirussen (verwekker van poliomyelitis), Coxsackievirus groep A (leidt tot herpangina, meningitis, cardiale infectie; is niet kweekbaar) en B (zie aldaar), Echovirussen en Enterovirus 68 t/m 71 (pneumonie, meningitis, conjunctivitis, hand-, voet- en mondziekte)
Materiaal:	Feces, liquor, keelwat in Virus transport medium (VTM)

Wijze van insturen:	Fecescontainer, keelwat in Virus transport medium (VTM), liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Bij verdenking op Polio contact opnemen met arts-microbioloog

EPSTEIN BARR VIRUS (EBV), ZIEKTE VAN PFEIFFER, SEROLOGIE

Algemeen:	Serologische bepaling voor het aantonen van antistoffen tegen viraal capsideantigeen (IgG en IgM), EA (early antigen) en EBNA (EBV-nuclear antigen).
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	1 werkdag
Bijzonderheden:	Kruisreactiviteit met andere Herpes virussen m.n. Cytomegalovirus is mogelijk

EPSTEIN BARR VIRUS (EBV), ZIEKTE VAN PFEIFFER, MOLECULAIRE DETECTIE

Algemeen:	Moleculaire detectie van EBV is vooral van belang bij patiënten met een sterk verzwakt immuunsysteem (AIDS, transplantatiepatiënten) waarbij het aantal virusdeeltjes per milliliter plasma bepalend is voor de ernst van de aandoening
Materiaal:	Ontstold bloed
Wijze van insturen:	EDTA-buis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Universitair Medisch Centrum Nijmegen)
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Altijd in overleg met de dienstdoende arts-microbioloog aanvragen

FECES, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen van bekende bacteriële darmpathogenen: Salmonella, Shigella, Yersinia en Campylobacter spp, Aeromonas spp, Vibrio spp en Plesiomonas shigeloides
------------------	---

Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	Fecescontainer, minimale hoeveelheid 1 gram
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Alle werkdagen
Onderzoeksduur:	2-5 dagen
Bijzonderheden:	Meestal is infectie met bovengenoemde pathogenen self-limiting

GENITALE PUSSEN, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Onderzoek omvat kweek van pathogene micro-organismen, o.a. Neisseria gonorrhoeae, Gardnerella vaginalis en gisten
Materiaal:	♀ uitstrijk van cervix, vagina, urethra, fluor vaginalis, uitvloed uit vagina, lochia, wondvochtscheiding uit de cervix van kraamvrouwen. ♂ uitstrijk urethra , ecoulement
Wijze van insturen:	Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium, steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Direct inzenden, niet in koelkast plaatsen Bij onderzoek naar Neisseria gonorrhoeae moet het materiaal binnen 1 werkdag in het laboratorium zijn
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	3-5 dagen
Bijzonderheden:	Apart aanvragen: Haemophilus ducreyi, Chlamydia trachomatis

GISTEN, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen gistinfectie
Materiaal:	(genitale)Pussen, urine, feces, materiaal uit luchtwegen, huid-, monduitstrijk
Wijze van insturen:	Steriele container, Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium,
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	2 werkdagen

GRAM-PREPARAAT, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Toont aanwezigheid micro-organismen aan en onderscheidt Gram-positieve of Gram-negatieve organismen. Maakt verschil in kokken en staven Standaard uitgevoerd bij urine, alle respiratoire materialen uit de lagere luchtwegen, liquoren en vloeibare pussen
Materiaal:	Divers patiëntenmateriaal
Wijze van insturen:	Steriele container of Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium indien grotere hoeveelheden materiaal niet te verkrijgen zijn
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	1 uur
Bijzonderheden:	Pas bij ca 5000 - 10.000 bacillen per ml is het preparaat positief

HACEK (ENDOCARDITIS), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Haemophilus aphrophilus, Actinobacillus actinomycetemcomitans, Cardiobacterium hominis, Eikenella corrodens, en Kingella spp. behoren tot de HACEK-groep. Een groep die bestaat uit langzaam groeiende Gram-negatieve staafjes afkomstig uit de mond-keelholte die in zeldzame gevallen een endocarditis kunnen veroorzaken
Materiaal:	2 x 10 ml bloed in aëroob en anaëroob medium
Bewaarcondities tot transport:	Direct insturen of bewaren bij kamertemperatuur
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	10 dagen

HAEMOPHILUS INFLUENZA B KAPSELPOLYSACCHARIDEN, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van IgM- en IgG-antistoffen tegen Haemophilus influenzae B-kapselpolysacchariden. Deze zijn in patiëntenserum aantoonbaar na succesvolle vaccinatie met Hib-conjugaat of na invasieve Hib-infectie en geven een indruk van de immuunstatus van de patiënt
Materiaal:	Serumpaars, 2 ml serum of 5 ml stolbloed, serum vóór en drie weken na vaccinatie of serum uit acute fase van de ziekte en 2-3 weken na herstel
Wijze van insturen:	Stolbloed
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium

Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Wilhelmina Kinderziekenhuis Utrecht)

HAEMOPHILUS DUCREYI, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Sexueel overdraagbare aandoening, veroorzaker van het ulcus molle ofwel zachte sjanker. Een weke ulcus met ondermijnde rand, vaak pijnlijk, merendeel bij mannen, snel bloedend na aanraking, 'vies necrotisch', omgeven door een smalle zone van erytheem en oedeem. Soms meerdere kleine oppervlakkige ulcera. Bij HIV-geïnfekteerden kan ulcus zeer groot worden; bij 1/3 van de patiënten lymfadenopathie met centrale verweking, soms cutane perforatie Incubatietijd 1-14 dagen
Materiaal:	Uitstrijk ulcus; materiaal uit ondermijnde rand ulcus
Wijze van insturen:	Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Direct inzenden, binnen 1 werkdag
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	10 dagen
Bijzonderheden:	Gram-variabele/-negatieve staafjes karakteristiek gerangschikt als een school vissen of in lange ketens, determinatie/resistentie: vrijwel niet mogelijk vanwege de hoge voedingseisen. Wel is het mogelijk te sequencen

HANTAAN-VIRUS, SEROLOGIE

Algemeen:	Serologische diagnostiek voor het vaststellen van een acute infectie dan wel een doorgemaakte infectie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (WHO Referentie en Research centrum voor Arbovirussen en Haemorrhagische koortsvirussen, Erasmus MC, Rotterdam)
Onderzoeksduur:	2-4 weken

HELICOBACTER PYLORI, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen Helicobacter pylori met behulp van microscopie en biochemische reacties en determineren van Helicobacter pylori d.m.v. een selectieve kweekmethode
Materiaal:	Corpusbiopt/duodenumbiopt
Wijze van insturen:	Steriele container met speciaal transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 4 uur, zo mogelijk direct inzenden
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	10 dagen

HELICOBACTER PYLORI, SEROLOGIE

Algemeen:	De test (EIA) is een in vitro kwalitatieve procedure voor de detectie van Helicobacter pylori-antigenen in humaan feces. De testresultaten zijn bedoeld om bij te dragen in de diagnose van H.pylori-infectie en het volgen van het verloop van de therapie
Materiaal:	Feces, 5 mg
Wijze van insturen:	Schroefdopcontainer met lepeltje
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	1 x per week
Onderzoeksduur:	1 werkdag
Bijzonderheden:	4 - 6 weken na het stoppen met de therapie moet opnieuw een monster worden bepaald

HEPATITIS A, SEROLOGIE

Algemeen:	Een acute Hepatitis A Virus (HAV) infectie wordt gediagnosticeerd door het aantonen van IgM-antistoffen tegen het Hepatitis A Virus (IgM-anti-HAV) in serum dat is afgenomen gedurende de acute fase van de ziekte. Gedurende een paar weken na de eerste symptomen zijn hoge waarden van het IgM-anti-HAV aantoonbaar die daarna weer snel verdwijnen. Ongeveer 5 maanden na het begin van de ziekte heeft meer dan 50% van de patiënten geen aantoonbaar IgM-anti-HAV meer. IgG-anti-HAV is kort na het verschijnen van IgM-anti-HAV detecteerbaar. De aanwezigheid van IgG zonder IgM duidt op een doorgemaakte infectie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed

Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Dagelijks, tijdens werkdagen ook met spoed te bepalen
Onderzoeksduur:	Dagdeel
Bijzonderheden:	Aangifteplichtige ziekte

HEPATITIS B, SEROLOGIE

Algemeen:	Serologische diagnostiek voor het vaststellen van een acute infectie dan wel een doorgemaakte of een chronische infectie (HBsAg-antigeen, anti-HBc); na positieve uitslag worden ook andere markers bepaald (HBe-Ag, anti-HBe, en/of anti-HBs). Na vaccinatie moet anti-HBs worden bepaald, zie 'Hepatitis B' (vaccinatiestatus)
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Dagelijks, ook met spoed (HBsAg) bij prikaccidenten
Onderzoeksduur:	Dagdeel
Bijzonderheden:	<ul style="list-style-type: none"> - bij zwangeren gaat altijd het advies uit het kind te vaccineren - aangifteplichtige ziekte - indicatie voor IgM-anti-HBc-test is een ernstige acute Hepatitis B (die HBsAg negatief kan zijn) Deze wordt allen i.o.m. de arst-microbioloog bepaald

HEPATITIS B (NA VACCINATIE), SEROLOGIE

Algemeen:	Serologische diagnostiek voor het vaststellen van de vaccinatiestatus; hierbij wordt anti-HBs bepaald
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	Dagdeel
Bijzonderheden:	Als na vaccinatie de anti-HBs-titer < 100 IE/L, dan dient bij werkers in de gezondheidszorg gehandeld te worden overeenkomstig de richtlijn Preventie iatrogene Hepatitis B. Zie www.izg.nl , www.lci.nl en www.Hepatitis.nl

HEPATITIS B VIRUS-LOAD (HBV), SEROLOGIE

Algemeen:	Moleculaire detectie van HBV is vooral van belang bij patiënten die een behandeling voor een chronische HBV-infectie ondergaan. De hoeveelheid aanwezige virusdeeltjes in het plasma is een maat voor de effectiviteit van de behandeling
Materiaal:	Ontstold bloed
Wijze van insturen:	EDTA-buis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	1 x per week
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Altijd in overleg met de dienstdoende arts-microbioloog aanvragen

HEPATITIS C, SEROLOGIE

Algemeen:	Na de invoering van Hepatitis B-immuno-assays verminderde het probleem van post-transfusie Hepatitis. Toch bleek 2 tot 14% van bloedtransfusie-ontvangers alsnog Hepatitis te ontwikkelen. Deze vorm van Hepatitis, niet veroorzaakt door andere bekende virussen werd een tijd lang aangeduid als non-A – non-B Hepatitis (NANBH). Alhoewel de acute infectie van NANBH meestal mild verloopt (ongeveer 25% van de patiënten ontwikkelt geelzucht), ontwikkelt meer dan 50% van de patiënten chronische Hepatitis met ernstige gevolgen zoals levercirrose en zelfs levercarcinoom. Met behulp van recombinant DNA-technieken is het antigeen geïsoleerd dat de belangrijkste veroorzaker is van NANBH, dat nu Hepatitis C genoemd wordt
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	1 x per week
Onderzoeksduur:	1 werkdag
Bijzonderheden:	Gecontamineerde, hyperlipemische of hemolytische sera storen de test Seroconversie treedt vaak pas maanden na infectie op. Bij positieve serologie wordt geadviseerd bloed in te sturen voor het bepalen of virusrePLICATIE nog aanwezig is. Zie ook Hepatitis C, moleculaire detectie

HEPATITIS C VIRUS-LOAD (HCV), SEROLOGIE

Algemeen:	Moleculaire detectie van HCV is vooral van belang bij patiënten die een behandeling voor een chronische HCV-infectie ondergaan. De hoeveelheid aanwezige virusdeeltjes in het plasma is een maat voor de effectiviteit van de behandeling
Materiaal:	plasma
Wijze van insturen:	EDTA-buis
Bewaarcondities tot transport:	Op droogijs, binnen 2 uur op het lab
Frequentie:	1 x per week
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Altijd in overleg met de dienstdoende arts-microbioloog aanvragen

HEPATITIS DELTA-VIRUS, SEROLOGIE

Algemeen:	Hepatitis D is een RNA-virus dat alleen kan repliceren in aanwezigheid van Hepatitis B-virus. Het komt als super- of als co-infectie voor bij Hepatitis B en doet waarschijnlijk de ernst van deze infectie toenemen
Materiaal:	Serum
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Aanvraagformulier:	Serologie => gericht onderzoek op: Hepatitis D
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Academisch Ziekenhuis Rotterdam)
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Altijd in overleg met de dienstdoende arts-microbioloog aanvragen

HEPATITIS E, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van IgM- en IgG-antistoffen tegen Hepatitis E-virus
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (RIVM)
Onderzoeksduur:	2-4 weken

Bijzonderheden: Hepatitis E kan voorkomen bij varkens en in oppervlaktewater. Het voorkomen is zeldzaam

HERPES SIMPLEX, VIROLOGIE

Algemeen: Kweek bij Herpes labialis en Herpes genitalis
Materiaal: Blaasjesvocht
Wijze van insturen: Wattendrager in Virus transport medium (VTM)
Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)
Frequentie: Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur: 2 weken

HERPES SIMPLEX, SEROLOGIE

Algemeen: Aantonen van antistoffen tegen HSV
Materiaal: 2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen: Stolbuis
Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)
Frequentie: 2 x per week
Onderzoeksduur: 2 werkdagen
Bijzonderheden: Bij verdenking op Herpes encefalitis serum en liquor, afgenomen op hetzelfde moment, insturen
Zie ook HSV, moleculaire detectie

HERPES SIMPLEX VIRUS-LOAD (HSV), SEROLOGIE

Algemeen: Moleculaire detectie van HSV type 1 en 2 is vooral van belang bij patiënten met een encefalitis/meningitis
Materiaal: Liquor
Wijze van insturen: Steriele liquorbuis
Bewaarcondities tot transport: Koelkast (2-8 °C)
Frequentie: Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur: 2-4 weken
Bijzonderheden: Altijd in overleg met de dienstdoende arts-microbioloog aanvragen

HIV GENOTYPISCHE RESISTENTIE ANALYSE, SEROLOGIE

Algemeen:	Bij mensen die besmet zijn met HIV kan een HIV-RNA genotypische resistentie bepaling worden gedaan om te inventariseren welke mutaties aanwezig zijn in het virus dat de patiënt bij zich draagt; hierop wordt de behandeling afgestemd.
Materiaal:	EDTA-bloed, dat binnen 6 uur na afname gecentrifugeerd en bij –80°C ingevroren en op droogijs per koerier wordt verstuurd
Wijze van insturen:	EDTA buis (met spoed insturen!)
Bewaarcondities tot transport:	N.v.t.
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (UMC)
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Een uitgebreide interpretatie van de uitslag inclusief behandeladvies wordt door het UMCU meegegeven

HIV, HUMAAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS, SEROLOGIE

Algemeen:	Serologische bepaling voor het aantonen van p24-antigeen en van antistoffen tegen HIV type 1 en 2; de screeningstest wordt bij positiviteit geconfirmeerd met behulp van een specifieke blot
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Dagelijks, ook met spoed na prikaccident
Onderzoeksduur:	3 uur
Bijzonderheden:	Bij verdenking acute HIV type 1-infectie, die niet met blot kan worden bevestigd, is het doen van een HIV 1 viral load mogelijk na overleg

HIV, (HUMAAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS)-LOAD, VIROLOGIE

Algemeen:	Kwantitatieve bepaling van HIV type1-RNA in plasma
Materiaal:	EDTA of citraat ontstold perifeer humaan bloed
Wijze van insturen:	EDTA- of citraatbuis
Bewaarcondities tot transport:	Bloed moet binnen 6 uur verwerkt worden tot plasma. Dit plasma moet bij -85°C bewaard worden
Frequentie:	1 x per week
Onderzoeksduur:	2 werkdagen
Bijzonderheden:	Heparine ontstold humaan bloed is niet geschikt Zie ook HIV, serologie

INVENTARISATIEKWEEK NEONAAT/PROM, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Screening op pathogene micro-organismen, met name Hemolytische Streptokokken groep B en E. coli K1. Bij neonaten en "Premature Rupture Of Membranes (PROM) oftewel langdurig gebroken vliezen.
Materiaal:	Neus-, oor- en naveluitsrijk en eventueel keeluitstrijk
Wijze van insturen:	Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 dagen

INVENTARISATIEKWEEK VOOR START SDD BIJ NEUTROPENIE / EN SDD-KWEKEN BIJ NEUTROPENIE, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	<p>Het kwalitatief kweken en determineren van relevante micro-organismen uit keel, neus en urine bij patiënten met een te verwachten neutropenieduur van 7 dagen of meer</p> <p>Er zijn twee soorten kweken:</p> <p>A: Startkweken, worden uitgevoerd voordat de patiënt met de therapie start</p> <p>B: SDD-kweken bij neutropenie, worden uitgevoerd tijdens de therapie Deze kweken worden alleen ingezet na minimaal 2 dagen SDD (meestal bestaande uit ciproxin, amphotericine B en itraconazol)</p>
Materiaal:	Keeluitstrijk, urine en neusuitstrijk, feces
Wijze van insturen:	Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium, urinecontainer
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Methode:	Kweken op selectieve vaste voedingsbodems
Referentiewaarde:	<p>De uitslag bestaat uit:</p> <p><i>startkweken:</i></p> <p>determinatie en resistentie van uitgewerkte micro-organismen met bijbehorende hoeveelheden</p> <p>Geen Pseudomonas en/of geen Staphylococcus aureus</p> <p><i>Inventarisatiekweken:</i></p> <p>determinatie en resistentie van uitgewerkte micro-organismen en/of niet-pathogene flora met bijbehorende hoeveelheden</p>

	Geen groei
	Opmerkingen keel: geen penicilline-ongevoelige Streptokokken
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 - 5 werkdagen

LEGIONELLA PNEUMOPHILA, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Het met behulp van selectieve media isoleren en determineren van Legionella pneumophila uit klinische materialen. Legionella pneumophila kan een ernstige pneumonie veroorzaken
Materiaal:	Het meest geschikt is materiaal dat zo afgenomen wordt, dat het niet met andere flora gecontamineerd is. In aanmerking komen longweefsel, transtracheaal punctaat, via bronchoscopie verkregen materiaal en pleurapunctaat. Indien de toestand van de patiënt niet anders toelaat ook sputum
Wijze van insturen:	Steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	Kweek duurt 10 dagen

LEGIONELLA PNEUMOPHILA-SNELTEST, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Legionella pneumophila is een Gram-negatieve bacterie die veelal voorkomt in water en in biofilms in waterleidingssystemen. Legionella-species kunnen ziekten veroorzaken variërend van een griepachtig beeld tot een levensbedreigende longontsteking. Van de tientallen serotypen is Legionella pneumophila serotype 1 degene die meer dan 70 % van de pneumonieën veroorzaakt
Materiaal:	Urine
Wijze van insturen:	(sputum)potje
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8°C)
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	2 uur
Bijzonderheden:	De specificiteit van deze test is hoog (tot 100%). De gevoeligheid is ongeveer 70% maar wordt hoger bij patiënten met een ernstige Legionella-pneumonie

LEGIONELLA PNEUMOPHILA, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen antistoffen tegen Legionella-serogroep 1 t/m7
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed of serumpaars
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Streeklaboratorium voor de Volksgezondheid te Tilburg)
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Legionella-antistoffen zijn soms pas na drie tot zes weken na het begin van de infectie aantoonbaar.

LEGIONELLA PNEUMOPHILA DNA, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen bacterieel DNA in het sputum van patiënten die verdacht worden van een longontsteking met Legionella pneumoniae, ook wel de "veteranenziekte" genoemd
Materiaal:	Sputum, broncho alveolaire lavage (BAL)
Wijze van insturen:	Steriele container.
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Wordt verstuurd naar een referentielaboratorium (Streeklaboratorium voor de Volksgezondheid Tilburg)
Onderzoeksduur:	1-2 weken

LEPTOSPIREN, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen antistoffen tegen Leptospiren zijn meestal na 7-10 dagen na het begin van de ziekte in het bloed aantoonbaar, (o.a. bij de ziekte van Weil)
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed of heparinebloed 5 ml
Wijze van insturen:	Stolbloed en heparinebloed
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (KIT: Koninklijk Instituut voor de Tropen)
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Kweken is onder bijzondere omstandigheden mogelijk

LIQUOR, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Het kwalitatief en semikwantitatief kweken en determineren van micro-organismen bij patiënten met een infectie van het centraal zenuwstelsel
Materiaal:	- liquor, verkregen door lumbaalpunctie of ventrikelpunctie - liquor, afkomstig van interne drain/shunt, verkregen door punctie van onderhuids reservoir of ventrikeldrain - liquor, afkomstig van externe ventrikeldrain
Wijze van insturen:	Steriele liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Zo spoedig mogelijk inzenden bij kamertemperatuur
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	4 dagen

LIQUOR, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van antistoffen tegen neurotrope-, respiratoire- of Herpesviridae
Materiaal:	Liquor
Wijze van insturen:	Steriele liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Altijd stolbloed (serum) meesturen om intrathecale antistofproductie te onderscheiden van lekkage van antistoffen uit het serum door ontstoken bloed-hersen barrière naar de liquor

LIQUOR, VIROLOGIE

Algemeen:	Uit liquor kunnen vooral Entero-virus, Adeno-virus en Bof-virus worden gekweekt. Voor de meeste virussen inclusief Herpes Simplex Virus (HSV), VZV (Varicella Zoster Virus), EBV, CMV, HHV-6 en JC-virus is moleculaire detectie de aangewezen methode
Materiaal:	Liquor
Wijze van insturen:	Steriele liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Kamertemperatuur, maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium

Onderzoeksduur:	2-4 weken
Bijzonderheden:	Bij verdenking Entero-virusmeningitis ook keelwat in Virus transport medium (VTM) en/of feces voor viruskweek insturen Monsters voor Creutzfeld-Jacob worden getest op 14-3-3 eiwit in het Neurogenetica Laboratorium, AMC, Amsterdam Bij verdenking Herpes encephalitis wordt materiaal voor PCR verstuurd naar de Erasmus MC te Rotterdam

LIQUOR (MOLECULAIRE DETECTIE), SEROLOGIE

Algemeen:	Voor Herpes Simplex Virus (HSV), VZV (Varicella zostervirus), EBV, CMV, HHV-6, JC-virus en Arbovirussen is moleculaire detectie de meest aangewezen methode
Materiaal:	Liquor
Wijze van insturen:	Steriele liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

MALARIA, PARASITOLOGIE

Algemeen:	Malaria kan na verblijf in de tropen in het bloed worden aangetoond
Materiaal:	Bloed of dikke druppel en uitstrijk op objectglasje
Wijze van insturen:	EDTA-buis, objectglasje
Bewaarcondities tot transport:	Direct inzenden
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	Enkele uren
Bijzonderheden:	Citotransport In de ziekenhuizen wordt dit onderzoek om logistieke redenen op de Laboratoria Klinische Chemie uitgevoerd

MAZELENVIRUS, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van antistoffen bij patiënten met exantheem verdacht voor Mazelen
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, serumpaars; eerste monster minimaal 10 dagen na eerste ziektedag en tweede monster minimaal twee weken na het eerste monster

Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken
Bijzonderheden:	Mazelen-IgM (op verzoek, bij epidemische verheffingen) wordt doorgestuurd naar RIVM

MAZELENVIRUS, VIROLOGIE

Algemeen:	Het aantonen en typeren van virusantigenen in celkweek
Materiaal:	Uitstrijk van neus keel en/of oog
Wijze van insturen:	Wattenstaafje in Virus transport medium (VTM)
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2-4 weken

MRSA (METHICILLINE RESISTENTE STAPHYLOCOCCUS AUREUS), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Staphylococcus aureus-stammen die het MecA-gen bezitten en dientengevolge een afwijkend resistentiepatroon hebben, worden MRSA genoemd: Meticilline Resistente Staphylococcus aureus. MRSA's zijn ongevoelig voor alle β -lactam-antibiotica zoals oxacilline, de cefalosporinen en de carbapenems. Tevens zijn ze vaak ongevoelig voor een reeks van andere antibiotica waaronder aminoglycosiden, chinolonen en macroliden. Voor teicoplanin en vancomycine, soms ook voor fusidinezuur en rifampicine, zijn deze stammen wel gevoelig. De resistentie t.o.v. de β -lactams komt bij bepaalde typen niet altijd tot expressie waardoor de stammen met de gebruikelijke methoden van resistentiebepaling oxacillinegevoelig lijken
Materiaal:	Uitstrijk van o.a. neus, perineum, wondvocht, vloeibare materialen (o.a. urine, sputum)
Wijze van insturen:	Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Alle werkdagen. Bij "outbreaks": alle dagen
Onderzoeksduur:	5 werkdagen. Bij "outbreaks": 7 dagen

Bijzonderheden:	In bepaalde omstandigheden worden patiënten bij of voor opname gecontroleerd op besmetting met MRSA. Ook ziekenhuismedewerkers die met een MRSA-positieve patiënt in aanraking zijn geweest worden gecontroleerd. Tevens is het mogelijk dat een MRSA per toeval wordt aangetroffen in materiaal zonder dat specifiek onderzoek op MRSA is aangevraagd De stam wordt ter typering verstuurd naar een referentielaborarium (RIVM)
------------------------	---

MYCOBACTERIËN, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Het onderzoek d.m.v. kweek van alle daarvoor in aanmerking komende materialen op de aanwezigheid van Mycobacteriën m.n. Mycobacterium tuberculosis
Materiaal:	Sputum, bronchussecreet, tracheaspoelsel, BAL Nuchtere maaginhoud in natriumtrifosfaat, urine, weefsel, bloed of beenmerg in MBA-medium, feces, punctaten en aseptisch afgenomen primair steriele vloeistoffen, liquor
Wijze van insturen:	Steriele container, MBA-medium, maagflesje, liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	6-10 weken
Bijzonderheden:	Vanwege de lange duur van dit onderzoek wordt voor elke aanvraag op TB tevens een PCR uitgevoerd De stam wordt voor een uitgebreide resistentiebepaling opgestuurd naar een referentielaboratorium (RIVM)

MYCOBACTERIËN (MOLECULAIRE DETECTIE), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen bacterieel DNA in het sputum, bronchussecreet, tracheaspoelsel, BAL, urine en/of weefsel, van patiënten die verdacht worden van een infectie met een mycobacterie
Materiaal:	Sputum, bronchussecreet, tracheaspoelsel, BAL, urine en/of weefsel
Wijze van insturen:	Steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	1 maal per week

Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Bij alle aanvragen op Tuberculose kweek wordt standaard een moleculaire detectie uitgevoerd

MYCOPLASMA PNEUMONIAE, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen van antistoffen tegen Mycoplasma pneumoniae
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, serumpaar; eerste monster minimaal 10 dagen na eerste ziektedag en tweede monster minimaal twee weken na het eerste monster
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken

MYCOPLASMA PNEUMONIAE (MOLECULAIRE DETECTIE), BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Amplificeren en detecteren van Mycoplasma pneumoniae DNA-targets d.m.v. real-time PCR
Materiaal:	Sputum
Wijze van insturen:	Sputumcontainer
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken

NEISSERIA GONORRHOEAE, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Aantonen van N. gonorrhoeae, een Gram-negatieve duplokok die verantwoordelijk is voor een sexueel overdraagbare ziekte met de naam; "Druiper"; dit i.v.m. de karakteristieke romige afscheiding die hierbij optreedt
Materiaal:	Pus afkomstig van de geslachtsorganen bij infecties van vulva, vagina, cervix, urethra, uterus, eileiders en eierstokken
Wijze van insturen:	Steriele container, vacutainer of Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Kamertemperatuur; <i>binnen 6 uur dient het materiaal op laboratorium ingezet te zijn!</i>
Frequentie:	Alle werkdagen

Onderzoeksduur:	2 – 5 werkdagen
Bijzonderheden:	Indien nog niet uitgevoerd, kan diagnostiek van Chlamydia trachomatis geïndiceerd zijn. Een afnameset is bij het Laboratorium Microbiologie verkrijgbaar. Zie ook Chlamydia/GO combi-PCR

PARVOVIRUS B19, SEROLOGIE

Algemeen:	<p>Aantonen antistoffen tegen Parvo-virus B19</p> <p>Het Humaan Parvo- virus B19 veroorzaakt bij kinderen erythema infectiosum, soms gecompliceerd door artritis die zeer hardnekkig kan verlopen en zelfs als beginnende reumatoïde artritis kan imponeren. Dit laatste wordt regelmatig bij volwassenen gezien, vaak zonder exantheem. Het belangrijkste target is echter de erythroblast. Hierdoor ligt de aanmaak van de erythrocytaire reeks enkele dagen vrijwel stil, hetgeen normaal tot symptomeloos verloopt, maar bij patiënten met (latente) hemolytische anemieën tot ernstige hemolytische crises kan leiden. Bij personen met een verminderde afweer kan een langdurige anemie optreden.</p> <p>Bij intra-uteriene infectie kan een foetale anemie ontstaan die zo ernstig kan verlopen dat hydrops foetalis en intra-uterine vruchtdood optreden</p>
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	2 weken
Bijzonderheden:	Bacteriologisch gecontamineerde, lipemische of hemolytische sera kunnen vals-positieve reacties geven

PLESIOMONAS SHIGELOIDES, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Plesiomonas shigeloïdes is een zeldzame verwekker van diarree, komt voor in zoet en brak water
Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	Fecescontainer
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk

Frequentie:	Alle (werk)dagen
Onderzoeksduur:	5 werkdagen

PNEUMOCYSTIS JEROVECI (PCP), PARASITOLOGIE

Algemeen:	Voorheen P. carinii. Opportunistische verwekker van luchtweginfecties bij immuungecompromitteerde patiënten
Materiaal:	BAL-vloeistof of bronchussecreet
Wijze van insturen:	Steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Direct inzenden
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	1 werkdag
Bijzonderheden:	Voor onderzoek op Pneumocystis jirovecii kan bij sterk verdachte patiënten in overleg met de arts-microbioloog tevens een PCR worden uitgevoerd

PNEUMOKOKKEN ANTISTOFFEN, SEROLOGIE

Algemeen:	Antistoffen tegen Streptococcus pneumoniae-kapselpolysacchariden type 3, 4 en 9 zijn in patiëntenserum aantoonbaar na succesvolle vaccinatie met Pneumovax® en geven een indruk van de immuunstatus van een patiënt
Materiaal:	Serumpaars, 2 ml serum of 5 ml stolbloed, serum vóór en drie weken na vaccinatie of serum uit acute fase van de ziekte en 2-3 weken na herstel
Wijze van insturen:	Stolbloed
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (UMC Utrecht)
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Immuunstatus onderzoek; een duidelijke vraagstelling is belangrijk voor interpretatie van de uitslag; andere serotypen dan 3, 4 en 9 worden alleen na overleg bepaald

PRIONZIEKTEN: CJD (CREUZFELD JACOBS DISEASE), SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen 14/3/3 eiwit in liquor van patiënten verdacht van CJD
Materiaal:	1 ml liquor

Wijze van insturen:	Steriele liquorbuis
Bewaarcondities tot transport:	Na overleg met arts-microbioloog: afname, materiaal op ijs zetten en zo spoedig mogelijk naar laboratorium sturen
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Na aankomst wordt de liquor direct gecentrifugeerd en de supernatant tot verzending ingevroren (-20°C) Hoofdlletsel en encephalitis geven grote kans op fout-positief resultaat

RABIES (HONDSOLHEID), SEROLOGIE

Algemeen:	Antistoffen tegen eiwitantigenen van Rabies-virus zijn in patiëntenserum aantoonbaar na succesvolle vaccinatie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium ( )
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Ontbreekt in doorstuurlijst

RESPIRATOIR SYNCYTIEEL VIRUS (RS-VIRUS), VIROLOGIE

Algemeen:	Het RS-virus veroorzaakt in de winter en lente luchtweginfecties die vooral bij zeer jonge kinderen en bij (immuun)gecompromitteerden ernstig kunnen verlopen; bij oudere kinderen en volwassenen verloopt de infectie milder
Materiaal:	Neusspoelsel, broncho-alveolaire lavage (BAL), eventueel bronchussecreet, secreet, sputum
Wijze van insturen:	Sputumcontainer
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks in het seizoen
Onderzoeksduur:	2 uur (antigeendetectie), 2 weken (kweek)
Bijzonderheden:	Neusspoelsel en BAL zijn kwalitatief het beste. Om RS-virus aan te tonen zijn veel cellen nodig. In weekend wordt antigeendetectie in de

ochtenduren verricht. Een positieve uitslag wordt doorgebeld naar de inzender

RESPIRATOIRE VIRUSSEN, SEROLOGIE

Algemeen:	Onderzoek naar antistoffen tegen: Adeno-virus, Respiratoir Syncytiel Virus, Influenza A en B-virus, Ornithose/Psittacose (Chlamydia psittaci), Q-koorts (Coxiella burneti), Mycoplasma pneumoniae, Herpes Zoster Virus, Mazelen-virus, Parainfluenza-virus type 1, 2 en 3, en een koude agglutinatie test
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, serumpaar; eerste monster minimaal 10 dagen na eerste ziektedag en tweede monster minimaal twee weken na het eerste monster
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	2 x per week
Onderzoeksduur:	2 dagen
Bijzonderheden:	Van het eerste monster van een serumpaar wordt standaard Q-koorts Mycoplasma pneumoniae en koude agglutinatie bepaald Indien de eerste ziektedag meer dan 10 dagen voor het afnemen van het eerste serummonster was dan wordt de hele reeks gedaan Zie ook atypische pneumonie

RUBELLA-VIRUS (RODE HOND), SEROLOGIE

Algemeen:	Rubella (rode hond) heeft en over het algemeen mild verlopend ziektebeeld dat gepaard gaat met koorts, lymfadenopathie en een gegeneraliseerde maculopapuleuze uitslag. Indien een zwangere vrouw de infectie gedurende de eerste helft van de zwangerschap doormaakt, loopt de vrucht een groot risico op een aantal kenmerkende congenitale afwijkingen. Aangezien de klinische diagnose van Rubella weinig betrouwbaar is, is laboratoriumonderzoek nodig ter bevestiging. In Nederland worden sinds 1987 alle kinderen gevaccineerd. 5% van de vaccinaties leidt niet tot antistofproductie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed / plasma
Wijze van insturen:	Stolbuis / EDTA of citraatbloed
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	1 dagdeel

SALMONELLA, SEROLOGIE

Algemeen:	Infecties met <i>S. typhi</i> en <i>S. paratyphi</i> geven meestal een tyfeus beeld. Als gevolg van de infectie ontstaan er 3 soorten antilichamen in het bloed van de patiënt: anti-O (als reactie op lipopolysacchariden uit de buitenste celmembraan), anti-H (flagellaire antigenen) en anti-Vi. Het anti-O (vnl. IgM) komt meestal het eerst en neemt na enige dagen weer af. Het anti-H (IgG) komt later maar is langer aantoonbaar. Het anti-Vi is kortdurend en in lage titers aanwezig
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, gepaard insturen
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	1 x per week
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Antistoffen tegen het O-antigeen duiden op een recente infectie Antistoffen tegen het H-antigeen blijven vaak jaren aantoonbaar De diagnose "recente Salmonellainfectie" kan alleen worden gesteld als een viervoudige titerstijging in een gepaard serum kan worden aangetoond Bij een recente Salmonella-infectie verdient een feceskweek de voorkeur.

SALMONELLA/SHIGELLA, YERSINA, CAMPYLOBACTER. ZIE DARMPATHOGENEN, BACTERIOLOGIE

SCHIMMELS, MYCOLOGIE

Algemeen:	<u>Luchtweginfecties:</u> o.a. <i>Aspergillus fumigatus</i> , <i>A. flavus</i> , <i>A. niger</i> , <i>A. terreus</i> ; bij verdenking (para)coccidiodomycose, histoplasmosis, en blastomycose dit vermelden op aanvraagformulier <u>Nagel- en huidinfecties:</u> dermatofyten, gisten, andere schimmels o.a. <i>Scopulariopsis</i> , <i>Aspergillus</i> , <i>Fusarium</i> <u>Oorinfecties:</u> gisten, schimmels o.a. <i>Aspergillus flavus</i> , <i>Aspergillus niger</i> <u>Ooginfecties:</u> gisten, schimmels o.a. <i>Fusarium</i> , <i>Acremonium</i> , <i>Aspergillus</i> <u>Onderhuidse mycose:</u> o.a. <i>Exophiala</i> , <i>Alternaria</i> , <i>Cladosporium</i> , <i>Phialophora</i> , <i>Mucorali</i>
------------------	---

Diepe mycose: o.a. Aspergillus, Absidia, Rhizopus, Rhizomucor, Mucor, Fusarium

CNS-infectie: o.a. Cryptococcus neoformans

Materiaal:	Sputum, bronchiaalsecreet, BAL, liquor, urine, vagina, urethra, cervix, keel, neus, nasopharynx, feces, huidschilfers, nagels, haren
Wijze van insturen:	Dermapak type 4 (schilfers, nagels, haren), anders steriele container of verzendmedium, een steriele buis of per Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	Maximaal 4 weken
Bijzonderheden:	Dermatofytenkweek afnemen na zorgvuldig schoonmaken huid en nagels

SCHISTOSOMA, PARASITOLOGIE

Algemeen:	Schistosoma-eieren kunnen vanaf 2 maanden na expositie worden aangetoond
Materiaal:	3 porties <u>verse</u> feces of 24-uurs urine
Wijze van insturen:	Fecescontainer of huishoudelijk schone container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	1 werkdag
Bijzonderheden:	Bij recentere infecties (< 2 maanden na expositie) kan serologische diagnostiek worden verricht

SCHISTOSOMA, SEROLOGIE

Algemeen:	Bij vroege en lichte Schistosoma-infecties heeft serologische diagnostiek de voorkeur
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Leiden)
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	IF 30 dagen na infectie positief, ELISA na 45 dagen

SHIGELLA FLEXNERI, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen antistoffen tegen Shigella flexneri, deze kunnen voorkomen bij patiënten met reactieve artritis
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Hofpoort ZH Woerden)
Onderzoeksduur:	1-2 weken
Bijzonderheden:	Bij een recente Shigella-infectie verdient feceskweek de voorkeur

SPUTUM, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Het kwalitatief en semikwantitatief kweken en determineren van mogelijk pathogene micro-organismen bij patiënten met lagere luchtweginfecties
Materiaal:	Materialen uit de lagere luchtwegen zoals: sputum, sputum via bronchoscopie, bronchoalveolair lavage (BAL) en materiaal afgenomen m.b.v. een "brush", bij voorkeur nuchter ochtendsputum
Wijze van insturen:	Steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Dagelijks
Onderzoeksduur:	2 dagen
Bijzonderheden:	Kweek op Legionella pneumophila, Mycobacteriën, schimmels en virussen apart aanvragen Wanneer in het Gram-preparaat teveel plaveiscellen voorkomen is het sputum ongeschikt voor kweek vanwege bijmenging met keelslijm

STRONGYLOIDES, PARASITOLOGIE

Algemeen:	Bij klinische infectie kunnen Strongyloides-larven in feces worden aangetoond
Materiaal:	3 porties <u>verse</u> feces, evt. bij hyperinfectie sputum of urine
Wijze van insturen:	Steriele container
Bewaarcondities tot transport:	Direct inzenden (niet in koelkast)
Frequentie:	Werkdagen

Onderzoeksduur:	2 werkdagen
Bijzonderheden:	Bij latente Strongyloides-infecties serologie uitvoeren

STRONGYLOIDES, SEROLOGIE

Algemeen:	Voorafgaand aan immuunsuppressie kan latente Strongyloides-infectie d.m.v. serologie worden uitgesloten
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Leiden)
Onderzoeksduur:	1-2 weken

TORCHES-PAKKET, SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen IgM- en IgG-antistoffen tegen TO xoplasmosis, R ubella, C ytomegalovirus, H erpes simplex, S yphilis
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	1 x per week
Onderzoeksduur:	1 week
Bijzonderheden:	Tevens vindt onderzoek plaats naar antistoffen tegen Parvo-virus

TOXOPLASMA, SEROLOGIE

Algemeen:	Toxoplasmosis wordt veroorzaakt door de parasiet Toxoplasma gondii. De levenscyclus van Toxoplasma verloopt via katten. In Nederland is bij 40-60% van de bevolking antistoffen tegen Toxoplasma aantoonbaar. De ziekte verloopt in het merendeel van de gevallen asymptomatisch. In 10-20% van de gevallen ontstaat een ziektebeeld dat veel overeenkomsten vertoont met Cytomegalo Virus-infectie of mononucleosis: koorts, malaise, hoofdpijn en uitslag. Bij een ernstig verlopende infectie zijn de symptomen meningo-encephalitis, myocarditis, pericarditis en pneumonie
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, of plasma

Wijze van insturen:	Stolbuis, citraat- of EDTA-buis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 werkdagen
Bijzonderheden:	Bij immuungecompromitteerde patiënten kan zowel een nieuw verkregen besmetting als een reactivatie van een latente Toxoplasma-infectie leiden tot ernstige of zelfs fatale aandoeningen. Congenitale Toxoplasmosis is het resultaat van een acuut verkregen Toxoplasma-infectie van de moeder gedurende de zwangerschap

TREPONEMA PALLIDUM (LUES), SEROLOGIE

Algemeen:	<p>Syfilis, veroorzaakt door <i>Treponema pallidum</i> heeft een incubatietijd van 10 tot 90 dagen. Er bestaan verschillende stadia: primair, secundair, latent en laat of tertiair. Zonder behandeling geneest ongeveer een derde; een derde ontwikkelt latente syfilis en een derde maakt tertiaire syfilis door. Een pijnloze, harde zweer die spontaan geneest in 1 tot 2 maanden met regionale lymfklierzwellings vormt doorgaans het eerste verschijnsel. Gemiddeld 6 weken hierna ontstaat het secundaire stadium met gegeneraliseerd exantheem ook op handpalmen en voetzolen als belangrijkste symptoom. Onbehandeld kan de ziekte vervolgens jarenlang latent blijven. In het stadium van de late (tertiaire) syfilis kan de ziekte in elk orgaan voorkomen, het vaakst cardiovasculair en als neurosyfilis. Naast syfilis zijn er endemische treponematosen die met serologische testen niet zijn te onderscheiden. Fout-positieve TPPA-uitslagen zijn mogelijk bij hoge antilichaamtiter tegen <i>B. burgdorferi</i> en tijdens zwangerschap</p>
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed, liquor 1 ml
Wijze van insturen:	Stolbloed
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	TPPA elke werkdag, VDRL en Blot 1 x per week
Onderzoeksduur:	1 dag
Bijzonderheden:	<i>Treponema pallidum</i> -blot is mogelijk bij vermoeden congenitale Lues, wordt verstuurd naar een referentielaboratorium (RIVM)

TRYPONASOMA SPP, SEROLOGIE

Algemeen:	Trypanosoma kan bij specifiek klinisch beeld na verblijf in de tropen in het bloed worden aangetoond
Materiaal:	Serum
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Onderzoek wordt uitgevoerd door referentielaboratorium (Instituut voor Tropische Geneeskunde te België)
Onderzoeksduur:	(1-2 weken)

TRICHOMONAS, MOLECULAIRE DETECTIE

Algemeen:	Parasiet van het urogenitaalstelsel, die met name bij vrouwen klachten geeft
Materiaal:	Urethra-, vagina- of cervixuitstrijk
Wijze van insturen:	Steriele wattenstaaf in Amies transportmedium
Bewaarcondities tot transport:	Direct inzenden i.v.m. gelijktijdig onderzoek van N.gonorrhoeae
Frequentie:	2 x per week
Onderzoeksduur:	2- 5 werkdagen

TRYPANASOMA SPP., PARASITOLOGIE

Algemeen:	Trypanosoma kan bij specifiek klinisch beeld na verblijf in de tropen in het bloed worden aangetoond
Materiaal:	EDTA –bloed of dikke druppel
Wijze van insturen:	EDTA-buis, objectglasje
Bewaarcondities tot transport:	Direct inzenden
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	Enkele uren (confirmatietest: 1-2 weken)
Bijzonderheden:	In de ziekenhuizen wordt dit onderzoek om logistieke redenen door de Laboratoria Klinische Chemie uitgevoerd; graag overleg met arts-microbioloog

URINE, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Het bacteriologisch onderzoeken van urine d.m.v. microscopie en kweek op vaste voedingsbodems. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met het aantal bacteriën per ml urine, het aantal soorten
------------------	---

bacteriën, de aanwezigheid van leucocyten in de urine en de manier waarop het materiaal verkregen is

Materiaal:	Urinemonsters worden naar wijze van afnemen onderverdeeld in: <ul style="list-style-type: none"> - urine spontaan geloosd of wijze van afnemen onbekend - catheter-urine (verblijfcatheter) - cystoscopie-urine en urine via eenmalige catheterisatie, stoma, super pubische catheter - blaaspunctie-urine en urine verkregen via drains (nefrostomie)
Wijze van insturen:	Steriele container met conservans die doorgroei van bacteriën voorkomt
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 werkdagen

VARICELLA ZOSTER VIRUS (VZV), SEROLOGIE

Algemeen:	Aantonen antistoffen tegen Varicella Zoster Virus
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	2 x per week, 2 uur
Onderzoeksduur:	1 week, 1 dagdeel
Bijzonderheden:	Bij zwangeren wordt, bij een contact met waterpokken en onbekende immuunstatus, de ELFA-IgG met spoed bepaald na telefonisch contact met de dienstdoende microbioloog: testduur 2 uur VZV is veroorzaker van gordelroos en waterpokken

VARICELLA ZOSTER VIRUS (VZV), VIROLOGIE

Algemeen:	Kweek bij verdenking VZV (Gordelroos)
Materiaal:	Blaasjesvocht
Wijze van insturen:	Wattendrager in Virus transport medium (VTM)
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	Na 3 dag IF, kweekduur 14 dagen
Bijzonderheden:	Uitslag meestal binnen 72 uur bekend

VIBRIO CHOLERA, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Tot het geslacht Vibrio behoren verschillende soorten, waarvan er voor de mens enkele klinisch van betekenis zijn. Vibrio cholerae 01, waarvan drie serotypen bekend zijn, en Vibrio cholerae O139 zijn de verwekkers van de klassieke epidemische cholera waarbij plotseling braken en heftige waterdunne diarree met zeer veel vochtverlies de belangrijkste symptomen zijn. V. cholerae non-01 en V. parahaemolyticus (zie SOP voedselvergiftiging) kunnen o.a. een enteritisbeeld veroorzaken. V. vulnificus kan sepsis en wondinfecties veroorzaken
Materiaal:	<u>Dunne</u> feces; feces van vaste consistentie komt niet in aanmerking voor onderzoek op Vibrio cholerae e.d. tenzij het een patiënt betreft die jonger is dan twee jaar
Wijze van insturen:	Fecescontainer met schepje
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 dagen

VOGELPRECIPITINEN, ZIE ALLERGISCHE ALVEOLITIS, SEROLOGIE

WORMEN, WORMEIEREN, CYSTEN EN PROTOZOA, PARASITOLOGIE

Algemeen:	Gebruik van gefixeerde ontlasting maakt het mogelijk om vegetatieve vormen van protozoa met aanzienlijk grotere gevoeligheid aan te tonen. Voor detectie van wormeieren en cysten wordt de ongefixeerde feces gebruikt.
Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	TFT-set; gedurende 3 opeenvolgende dagen elke dag één potje vullen volgens gebruiksaanwijzing op het formulier
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C)
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 werkdagen

YERSINIA ENTEROCOLITICA, BACTERIOLOGIE

Algemeen:	Het meest voorkomende ziektebeeld als gevolg van een infectie met <i>Yersinia enterocolitica</i> is enteritis, voornamelijk bij kinderen tot 7 jaar. In $\pm 10\%$ van de gevallen ontstaat een (pseudo) appendiculair syndroom voornamelijk bij al wat oudere kinderen (10-19 jaar). In enkele gevallen ontstaat een beeld met onverklaarbare koorts met erythema nodosum (blauwrode knobbels in de huid) en polyarthritis. In het geval van enteritis kan <i>Yersinia</i> gekweekt worden, bij de andere ziektebeelden is de kweek moeilijker (pseudo-appendiculair syndroom) of bijna niet mogelijk (erythema nodosum, polyarthritis), in welk geval de serologische test uitkomst biedt
Materiaal:	Feces
Wijze van insturen:	Fecescontainer met schepje
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C), maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk
Frequentie:	Werkdagen
Onderzoeksduur:	2 dagen

YERSINIA ENTEROCOLITICA, SEROLOGIE

Algemeen:	Het meest voorkomende ziektebeeld als gevolg van een infectie met <i>Yersinia enterocolitica</i> is enteritis, voornamelijk bij kinderen tot 7 jaar. In $\pm 10\%$ van de gevallen ontstaat een (pseudo) appendiculair syndroom voornamelijk bij al wat oudere kinderen (10-19 jaar). In enkele gevallen ontstaat een beeld met onverklaarbare koorts met erythema nodosum (blauwrode knobbels in de huid) en polyarthritis. In het geval van enteritis kan <i>Yersinia</i> gekweekt worden, bij de andere ziektebeelden is de kweek moeilijker (pseudo-appendiculair syndroom) of bijna niet mogelijk (erythema nodosum, polyarthritis), in welk geval de serologische test uitkomst biedt. Er zijn 34 serotypen bekend waarvan de verspreiding per regio verschilt. In West-Europa worden 90% van de infecties door type 0.3 veroorzaakt en 10% door type 0.9. Type 0.9 vertoont een kruisreactie (maar geen kruisimmunitet) met <i>Brucella</i> -stammen
Materiaal:	2 ml serum of 5 ml stolbloed
Wijze van insturen:	Stolbuis
Bewaarcondities tot transport:	Koelkast (2-8 °C) , maximaal 24 uur indien direct inzenden niet mogelijk

50

10/17/2008

Frequentie:

1 x per week

Onderzoeksduur:

2 dagen

Bijzonderheden:

Yersinia enterocolitica: advies; bij een *Yersinia*-titer van 1:100, na 1 week een nieuw serummonster in sturen.